

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ

Συγγραφείς: Mercè Gisbert Cervera, Carme Grimalt-Álvaro

Οι σημερινές τεχνολογίες, εκτός από πολλά εκπαιδευτικά και μαθησιακά οφέλη, παρουσιάζουν ορισμένες νέες προκλήσεις σε θέματα ασφάλειας και ηθικής, τις οποίες ίσως είναι απαραίτητο να εξετάσουμε. Καθώς οι δραστηριότητες του Let's STEAM θα εφαρμοστούν σε πολύ διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια, καθίσταται απαραίτητο να προβληματιστούμε κατάλληλα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πραγματοποιηθούν αυτές οι εφαρμογές. Υποστηρίζουμε ότι ο προβληματισμός αυτός θα πρέπει να γίνει με γνώμονα την προώθηση της εμπλοκής όλων των μαθητών και, ως εκ τούτου, τη διασφάλιση πρακτικών διδασκαλίας και μάθησης STEAM χωρίς αποκλεισμούς, προσαρμοσμένων στα εκπαιδευτικά πλαίσια και τις ανάγκες των εκπαιδευομένων.

Με τον όρο δεοντολογία, εννοούμε την κατάλληλη και αποδεκτή συμπεριφορά σε σχέση με τις πρακτικές της ψηφιακής τεχνολογίας (ΨΤ) και τη χρήση του Διαδικτύου. Η ηθική των υπολογιστών ή η ψηφιακή δεοντολογία ασχολείται, για παράδειγμα, με τη μη εξουσιοδοτημένη χρήση των συστημάτων υπολογιστών, την κλοπή λογισμικού (πειρατεία), την προστασία της ιδιωτικότητας των πληροφοριών, τη μη εξουσιοδοτημένη συλλογή, τη χρήση των πνευματικών δικαιωμάτων και των πληροφοριών... Η υπεύθυνη και ηθική χρήση της ΨΤ αποτελεί σημαντικό μέρος της εργασίας των εκπαιδευομένων και της σχολικής μάθησης και, για το λόγο αυτό, συμπεριλαμβάνεται επίσης σε πολλά εθνικά προγράμματα σπουδών.

Η ασφαλής χρήση του Διαδικτύου αποτελεί επίσης ένα από τα κύρια θέματα των προγραμμάτων σπουδών σε πολλές διαφορετικές χώρες, καθώς οι έφηβοι πρέπει επίσης να είναι ασφαλείς όταν χρησιμοποιούν την ΨΤ για τη μάθηση και την καθημερινή τους ζωή. Για να προωθήσουμε την ασφαλή χρήση της πρέπει να γνωρίζουμε πώς οι μαθητές μας χρησιμοποιούν το διαδίκτυο και την ΨΤ, καθώς και τους κινδύνους που μπορεί να αντιμετωπίσουν στο διαδίκτυο (π.χ. επιβλαβές περιεχόμενο στο διαδίκτυο, διαδικτυακή ριζοσπαστικοποίηση και εξτρεμισμός, κίνδυνοι από την ανταλλαγή προσωπικού περιεχομένου, εκφοβισμός στο διαδίκτυο...). Παρόλο που η προώθηση της ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου και της ΨΤ είναι ένα ευρύ θέμα, σε αυτό το κεφάλαιο, θέλουμε να εκμεταλλευτούμε την ευκαιρία για να θέσουμε επί τάπητος ορισμένα ζητήματα σχετικά με την ψηφιακή επικοινωνία που τη χρήση της από τους μαθητές για τη μάθηση και την καθημερινή τους ζωή.

Ορισμένοι μαθητές βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στις τάξεις μας και έχουν λιγότερες ευκαιρίες από τους υπόλοιπους συνομηλίκους τους. Στόχος μας, ως εκπαιδευτικοί, θα πρέπει να είναι να διασφαλίσουμε ότι όλοι οι μαθητές έχουν τις ίδιες ευκαιρίες μάθησης για να αναπτύξουν τις δυνατότητες και τις ικανότητές τους. Στους τομείς STEM (Science Technology Engineering and Mathematics / Επιστήμες Τεχνολογία Μηχανική Μαθηματικά), υπάρχουν συγκεκριμένα ζητήματα που μειώνουν τις μαθησιακές ευκαιρίες ορισμένων μαθητών, οι οποίες μερικές φορές μπορεί να παρεμποδίζονται από τις καθημερινές διδακτικές μας πρακτικές. Συζητώντας τις δραστηριότητες του Let's STEAM και την ηθική και ασφαλή χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών για τους μαθητές μας, θα θέλαμε επίσης να συμβάλουμε στη δημιουργία πιο δίκαιων και χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.

Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να ανανεώσουμε ορισμένες λέξεις που θα χρησιμοποιούμε συχνά κατά τη διάρκεια αυτού του κεφαλαίου, καθώς όροι όπως "**ισότητα**" και "**ένταξη**" μπορεί να προκαλέσουν σύγχυση, καθώς μπορεί να σημαίνουν διαφορετικά πράγματα για διαφορετικούς ανθρώπους:

ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ Η ΣΥΜΠΕΡΙΛΗΨΗ. Η ενσωμάτωση σημαίνει να διασφαλίζεται ότι κάθε άτομο έχει ίσες ευκαιρίες για εκπαιδευτική πρόοδο, γεγονός που αποτελεί πρόκληση παγκοσμίως. Θεωρείται όλο και περισσότερο ως μια αρχή που υποστηρίζει και καλωσορίζει τη διαφορετικότητα μεταξύ όλων των μαθητών (UNESCO 2017). Η άποψη αυτή προϋποθέτει ότι στόχος είναι η εξάλειψη του κοινωνικού αποκλεισμού που προκύπτει από συμπεριφορές διακρίσεων σχετικά με τη φυλή, την κοινωνική τάξη, την εθνικότητα, τη θρησκεία, το φύλο και τις ικανότητες. Ωστόσο, στην κοινή γλώσσα, η ένταξη και ενσωμάτωση χρησιμοποιείται συνήθως με επίκεντρο την ένταξη των μαθητών με ειδικές ανάγκες.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ. Θεωρούμε μαθητές με ειδικές ανάγκες τους μαθητές με μαθησιακά προβλήματα ή αναπηρίες που τους δυσκολεύουν περισσότερο στη μάθηση από ό,τι τους περισσότερους μαθητές της ηλικίας τους. Αυτοί οι περιορισμοί μπορεί να περιλαμβάνουν (αλλά δεν περιορίζονται σε αυτούς) μειονεκτήματα στις σωματικές, συμπεριφορικές, διανοητικές, συναισθηματικές και κοινωνικές ικανότητες (UNESCO) (π.χ. αυτισμός, Asperger, σύνδρομο Down, δυσλεξία, δυσαριθμησία, δυσπραξία, δυσγραφία, τύφλωση, κώφωση κ.λπ.) Χρειάζονται πρόσθετη υποστήριξη και προσαρμοστικές παιδαγωγικές μεθόδους προκειμένου να συμμετέχουν και να επιτύχουν τους μαθησιακούς στόχους ενός εκπαιδευτικού προγράμματος.

ΙΣΟΤΗΤΑ. Η ισότητα είναι μια προσέγγιση που διασφαλίζει ότι όλοι έχουν πρόσβαση στις ίδιες ευκαιρίες. Η ισότητα αναγνωρίζει ότι υπάρχουν πλεονεκτήματα και εμπόδια και ότι, ως αποτέλεσμα, δεν ξεκινάμε όλοι από την ίδια αφετηρία. Η ισότητα είναι μια διαδικασία που ξεκινά με την αναγνώριση αυτής της άνισης αφετηρίας και αναλαμβάνει τη δέσμευση να διορθώσει και να αντιμετωπίσει την ανισορροπία. Ως εκ τούτου, οι πρακτικές που προωθούν την ισότητα δεν προσπαθούν μόνο να εμπλέξουν μαθητές με ειδικές ανάγκες αλλά και πολλούς άλλους μαθητές που μπορεί να έχουν λιγότερες ευκαιρίες μάθησης. Στον τομέα STEM, οι μαθητές αυτοί είναι κυρίως:

- Κορίτσια/φοιτήτριες. Όπως έχει αποδείξει η βιβλιογραφία, τα πεδία STEM είναι κοινωνικά κατασκευασμένα ως ανδρικά αντικείμενα και τα κορίτσια μπορεί να αισθάνονται αποστασιοποιημένα από αυτά.
- Φοιτητές από φυλετικές/εθνοτικές μειονότητες. Η βιβλιογραφία έχει επίσης αποδείξει πώς η κοινωνική αναφορά ενός "ατόμου STEM" είναι ένας λευκός και λαμπρός άνδρας, γεγονός που συνήθως λειτουργεί ως παράγοντας απομάκρυνσης για τις φυλετικές μειονότητες.
- Μαθητές από χαμηλό και υψηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο. Και πάλι, η κοινωνικά αποδεκτή εικόνα ενός ατόμου STEM είναι ένας άνδρας της μεσαίας τάξης. Μαθητές από χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο μπορεί επίσης να αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες, οι οποίες μπορεί να τους αποτρέπουν από το να αναπτύξουν διαδρομές σχετικές με το STEM.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΪΑΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ LET'S STEAM

Η συζήτηση και ο προβληματισμός σχετικά με τη δεοντολογία κατά τη διάρκεια της κατάρτισης Let's STEAM θα σας επιτρέψει να αναλύσετε και να μετασχηματίσετε το εκπαιδευτικό υλικό και τις δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί, ώστε να τα προσαρμόσετε στις ανάγκες των μαθητών και να αυξήσετε την ισότητα και την ένταξη στη μάθηση. Αυτό θα σας επιτρέψει κυρίως να επιτύχετε:

- Δημιουργία και εφαρμογή νέων και διαφορετικών στρατηγικών διδασκαλίας για την προώθηση ενός συμπεριληπτικού και ισότιμου μαθησιακού περιβάλλοντος κατά την εφαρμογή των δραστηριοτήτων Let's STEAM.
- Οι μαθητές να εφαρμόζουν τις γνώσεις που απέκτησαν σχετικά με την ασφάλεια, τη δεοντολογία και την προστασία για να εντοπίζουν πιθανά προβλήματα στη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών.

Για τους σκοπούς αυτούς, οι πηγές που θα βρείτε στο δεύτερο μέρος του εγχειριδίου είναι δομημένες σε δύο μέρη:

- Ένα πρώτο σύνολο φύλλων δραστηριοτήτων και προτύπων αποσκοπεί στην προσαρμογή και βελτίωση του σχεδιασμού και της υλοποίησης των δραστηριοτήτων σας, ώστε να **προωθηθεί ένα πιο ολοκληρωμένο και δίκαιο μαθησιακό περιβάλλον**. Αναμένεται ότι οι εκπαιδευόμενοι θα συνειδητοποιήσουν σταδιακά τις ανάγκες των μαθητών τους, θα προσαρμόσουν το σχεδιασμό των δραστηριοτήτων Let's STEAM στο εκπαιδευτικό τους πλαίσιο, θα προβληματιστούν σχετικά με τα πιθανά ζητήματα κατά την εφαρμογή και θα μετασχηματίσουν τις διδακτικές τους πρακτικές για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

Αυτό περιλαμβάνει τα R2AS1 "Σχεδιασμός χωρίς αποκλεισμούς" και R2AS2 "Εφαρμογή χωρίς αποκλεισμούς" και τα παραρτήματά τους.

- Στο δεύτερο μέρος ακολουθείται μια πιο **γενική προσέγγιση για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης προοπτικής της ηθικής και της ασφάλειας** με τις ψηφιακές τεχνολογίες στις σχολικές αίθουσες. Παρέχεται υποστηρικτικό υλικό, αν και οι εκπαιδευόμενοι θα κληθούν επίσης να αναπτύξουν τους δικούς τους πόρους.

Αυτό περιλαμβάνει το R2AS3 "Δεοντολογία και ασφάλεια" και το R2AS4 "Προώθηση και κοινή χρήση".

Γνωρίζουμε ότι οι δραστηριότητες του Let's STEAM θα εφαρμοστούν σε πολύ διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια. Για το λόγο αυτό, οι πόροι έχουν σχεδιαστεί ως μια ευέλικτη πρόταση. Στόχος μας είναι να διασφαλίσουμε την κατάλληλη προσαρμογή των πόρων στις ανάγκες των μαθητών όπου θα εφαρμοστούν οι δραστηριότητες Let's STEAM. Είναι οργανωμένοι σε φύλλα δραστηριοτήτων, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τους σκοπούς αυτού του προγράμματος κατάρτισης ή απευθείας στην τάξη, διαχωρίζοντας τις οδηγίες για τους μαθητές και αυτές για τους εκπαιδευτικούς.